

WEEERDE IN DE EERSTE WERELDOORLOG

Roger Van Kerckhoven

Weerde

Aficulture du Heideveld, spécialités de coucous de Malines.
Hoenderweckerij van 't Heideveld.

de gemeenschap van Weerde

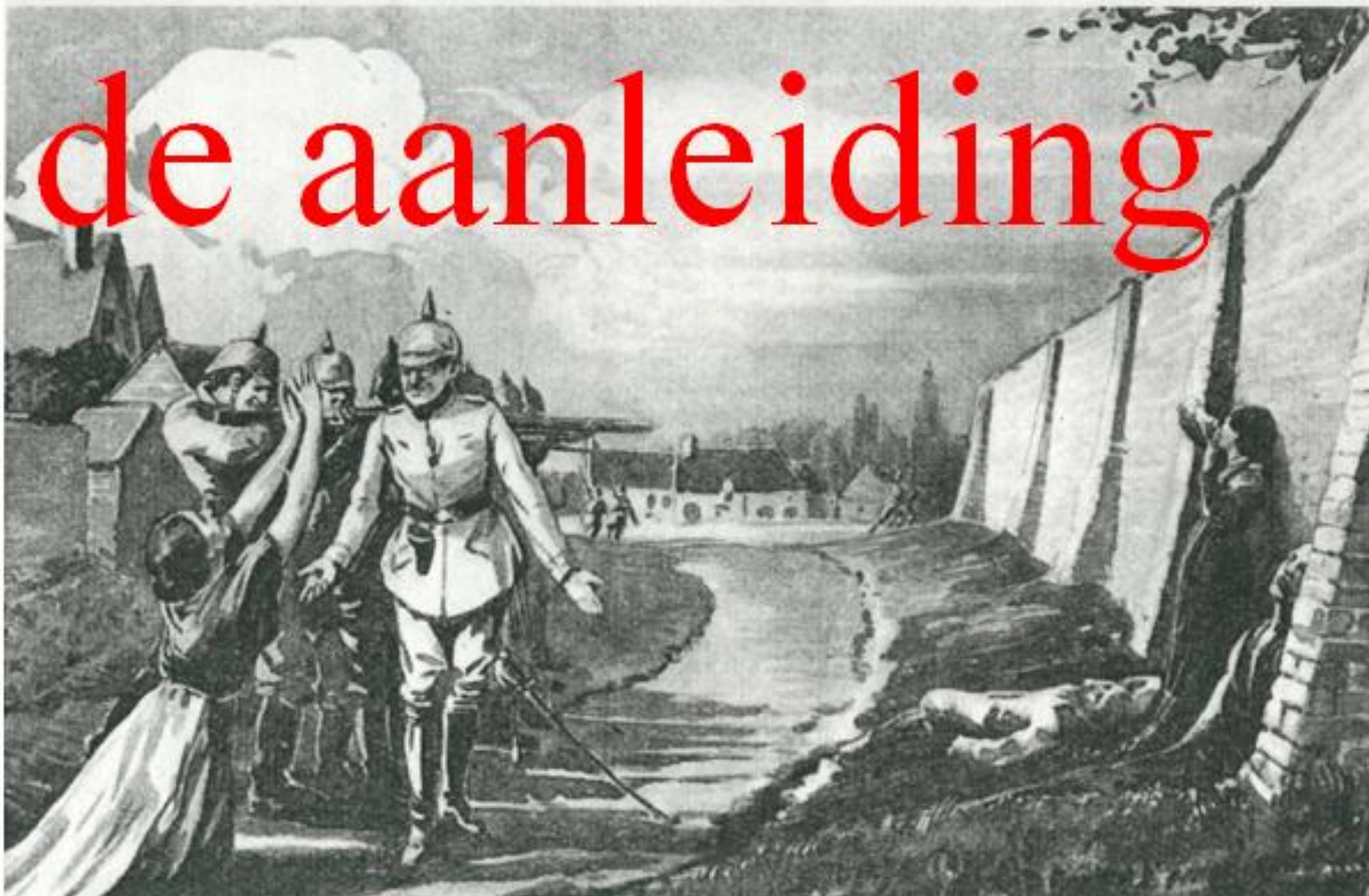

WEERDE-op-ZENNE -- Zicht op het dorp - Vue sur le village

"es ist Krieg Madame"

de aanleiding

SERAJEVO 1914

31 juli: algemene mobilisatie

de veldwachter van Weerde brengt de oproepingsbevelen aan huis

4 augustus: de Duitsers vallen België binnen in Luik

die feiten zijn geen hoofdartikels in de plaatselijke kranten

de bevolking wordt gerustgesteld

over de gruweldaden weten de Weerdenaars niets

alleen de pastoor is verwittigd door de kardinaal maar hij wil liever geen paniek zaaien bij zijn parochianen

de burgerwacht

De burgerwacht van Weerde

- Burgemeester Leon Coenen stond aan het hoofd van de burgerwacht die bestond uit een aantal effectieven en een groot aantal reserven (mannen geboren vanaf 1870)
- Zij droegen een uniform en waren gewapend
- In augustus werden zij ontwapend en moesten zij de uniformen inleveren bij de gemeente

oorlog

naar het front

een van de zeldzame foto's waar alle
soldaten geen uniform dragen

vandaar "man hat geschossen"

**15 augustus: overal processies met biddende mensen om
van oorlogsgeweld gespaard te blijven**

21 augustus 1914: Ulhanen op verkenning in Weerde

**22 augustus: Burgemeester L. Coenen wordt gegijzeld
en gevangen gezet in Vilvoorde**

**hij vlucht naar Engeland en keert in 1915
terug naar Weerde**

vanaf dan werd veldwachter Alenbergh wel geloofd:

de oorlog is nabij

het overkwam ons

chaos
vernietiging

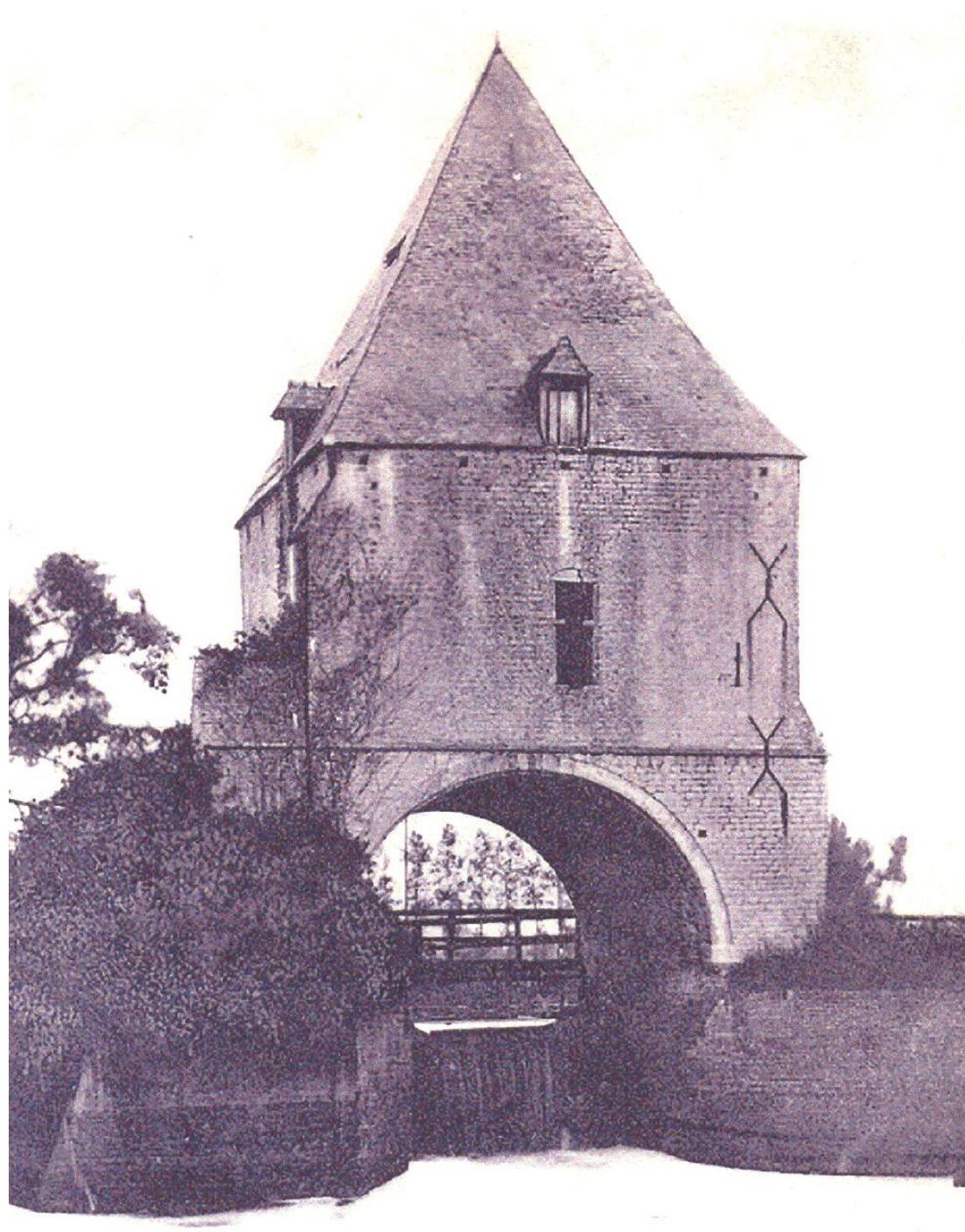
dinsdag 25 augustus om 14 u

Belgische regimenten trekken langs de Galgenberg naar het centrum van Weerde en zo over de Zenne. Duitse artillerie dwingt hen terug te trekken. De Zennebrug is geraakt, een paar soldaten verdrinken. Luitenant Lebrun sterft aan zijn verwondingen. De Belgen verblijven die nacht in Weerde . Gans de nacht blijft het rustig. De meeste Weerdenaars sliepen in de kelder. Iedereen denkt aan wat morgen gebeuren kan.

26 augustus 3 u 's morgens: De Belgen proberen de Zenne over te steken langs de Hauwlandbrug aan de sluistoren.

Zwaar artilleriegeschut van aan het Steen, de Belgen moeten zich terugtrekken met zware verliezen. De soldaten verschuilen zich in huizen. Duitsers branden huizen af, hun cavalerie lijdt verliezen. De linieregimenten kunnen standhouden tot de 27ste augustus. Bij het terugtrekken moeten de Belgen materieel en doden achterlaten.

Verslag dagboek van een Weerdenaar

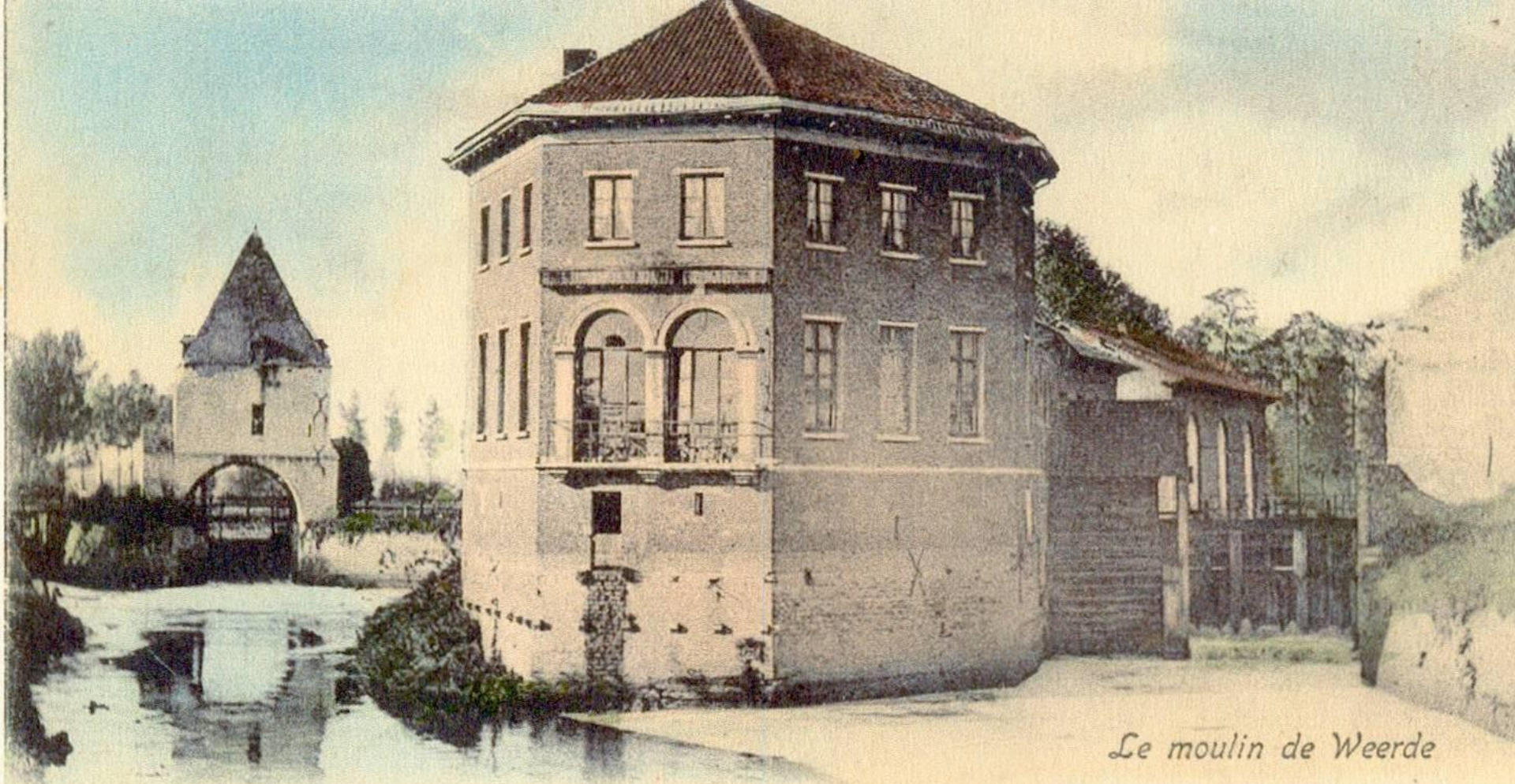

Weerde

Het Sluis. L'Ecluse.

Le moulin de Weerde

Environs de Matines

 Weerde
Watermolen Moulin à eau

Stierf voor België

Ludovicus Van Loo ° Weerde in 1848
weduwnaar van Maria Seraphina Lauwers
in Sempst op de Brusselsesteenweg aan Grauwels
op 29 augustus 1914 om 21 uur

vluchten

Boven Weerde bleef een rookpluim hangen. In alle haast werden karren, hondenkarren en kruiwagens volgeladen. Ze trokken door het verlaten Zemst richting Mechelen of Willebroek. Van Mechelen naar Antwerpen en uiteindelijk over de Hollandse grens. Van Willebroek naar Gent, dan Oostende en hopen op een boot naar het veilige Engeland. Meer 50 gezinnen bleven minstens tot eind 1918 weg van huis.

Opnieuw je leven op de rails zetten in een land waarvan je de taal niet verstond, was ontzettend moeilijk. In Engeland in leegstaande huizen of bij een gezin, in Holland in grote kampplaatsen.

Kamp in Harderwijk

belevenissen van Weerdenaars

- Verslag dagboek van een Weerdenaar

10 82

Heden negentien October

negenhonderd veertien, verschenen voor mij, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente GOES

Tjeerd Jansma

oud vier en zeventig jaren, huismeester in het gasthuis
wonende te Goes

en Jacobus Elmarus Sleij,

oud vier en veertig jaren, schijndel commissie der secretarie
wonende te Goes

die verklaarden dat op negentien October

den oudedogen van acht maanden is overleden:

Jan Franciscus de Ron, zonder beroep, geboren
en wonende te Wierde op Zeeme in België,
zoon van Pieter Jan de Ron fabrieksarbeider
en van Celina Paulina van den Ghevel, zoon,
als beroep, beiden wonende te Wierde op Zeeme
in België

Waarvan akte, welke overeenkomstig de wet is voorgelezen.

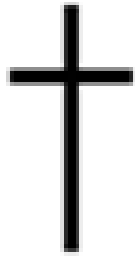
Voor gelijkkluidend afschrift.

Algegeven door mij, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der gemeente Goes
den 14 November 1916, op ongetegeld papier ingevolge het Koninklijk besluit
van 20 December 1896, no. 82.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

op 17 oktober 1914

Jan Reneus De Ron ° Weerde op Senne

8 maanden oud

**z.v. Peeter Jan en Celina Paulina Van den Heuvel
overleden in Goes (NL)**

Overlijden in Engeland

A 831169

CERTIFIED COPY of an
Pursuant to the Births and Deaths

ENTRY OF DEATH.
Registration Acts, 1836 to 1874.

(Printed by authority of the Registrar General.)

D. Cert.
R.B.D.

Issued in full
pursuant to the
Registration Acts,
1836 to 1874.

Registration District, LICHFIELD									
1918 Death in the Sub-district of Lichfield in the County of Stafford.									
No.	When and where (Date)	Name and Surname	Sex	Age	Rank or Profession	Place of Birth	Signature, Description and Residence of Informant	When Registered	Signature of Registrar
262	8 November 1918	Leonie Bertens	Female	23 years	Housewife	Walsall	By Norman, having the body to be buried, to the burial ground, Lichfield, Walsall	8 November 1918	J. W. Gilbert

Leonie Bertens + 8 november 1918

I, F. W. Gilbert, Registrar of Births and Deaths for the Sub-district of Lichfield, in the County of Stafford, do hereby certify that this is a true copy of the Entry No. 262 in the Register Book of Deaths for the said Sub-district, and that such Register Book is now legally in my custody.

Witness my Hand this 20th day of November, 1918.

J. W. Gilbert
Registrar of Births and Deaths

+ Lenonia Bertens 8 november 1918

Registered at the General Post Office as a Newspaper.
First published on 1st January 1914.

De Stem

Als Bijvoegsel
CONSUNMATUM EST, abtinetur) door E. WAST.

uit België

Direct: 55, Russell Square, W.C.

Abonnementen op dit blad zijn maanden,
Bijzonderheden in M. van den Bosch.

Nr. Jaargang.—Nr. 23.

VRIJDAG, FEBRUARI 25, 1914.

Verkoop van dit blad op elke dag van de week.
—van 10 uur 's ochtts tot 5 uur 's avonds—
Price 1d.

begraven en ontgraven

eerst de paarden en de omgekomen huisdieren begraven

**witte soldatenkruisjes
op het kerkhof**

EPPEGHEM

CEUVRE DE MADEMOISELLE ORIANNE
pour l'exhumation et identification des soldats Belges, Londerzeel.

Reproduction interdite

LIEFDADIGHEIDSWERK VAN MEJUFFER ORIANNE
voor de ontgraving en de eenzelvigheid der Belgische
soldaten, Londerzeel.

Stierf voor België
Lebrun Leopold Albert Alexander
woonplaats: Gent
onderluitenant 2de linieregiment
gestorven in Weerde
op 25 augustus 1914
aan zijn verwondingen

voedselhulp

Herbert Hoover

voedselhulp

Relief for Belgium

Débarquement de farine pour le Comité National.

bestuur commiteit van Weerde

- President: Bouttelier Eduard Rekenhof
- Vice President: Van Overstraeten pastoor
- Secr. : Peeters J. bediende ministerie van
justitie
- Schatbew. : Van Meerbeeck E. koster
- Leden: Van den Eede A. bediende ministerie
Spoorwegen

Leden van het commiteit

- A. Van den Eede bediende bij justitie
- Leon Coenen burgemeester
- A. Bessendorffer landbouwer
- L. Janssens landbouwer

Afgevaardigden van de Menenaars

- G. Van Gheluwe professor – priester
- E. Dupont handelaar in steenkolen
- H. Geurts fabriekswerker

Comité van de “volkssoep”

- President: E. Boutelier
- Vice pres. : pastoor van Overstraete
- Secr.-schatb. : A. Van den Eede

Leden van het comité

- Van Meerbeeck rentenierster
- Samyn rentenierster
- Zuster Ursula meisjesschool
- August Jacobs hoofdonderwijzer
- E. Dupont handelaar
- H. Geurts fabriekswerker
- Ludo Slachmuylders fabrieksarbeider

C. R. B.

NATIONAAL KOMITEIT VOOR HULP EN VOEDING

Plaatselijk Komiteit voor Hulp aan Werklozen

GENT (GROEP)

EENZELVIGHEIDSKAART

{De ondergeteekende verklaart dat de genaamde :

{Der Unterzeichnete bescheinigt hiermit dass der Genannte :

Verstraete, Joris Nassaustr. 11 Gent

{als bediende bij het Nationaal Komiteit werkzaam is,
{als Beamter bei dem National Comité beschäftigt ist

{sedert den 14 Februar 1916 .
{seit dem 14 Februar 1916 .

Handteekening van den titularis

Unterschrift des Genannten

Gent, den 8 November 1917 .

De Bureeloverste, - Der Leiter,

Nationaal Comité voor Hulp en Voeding
COMITÉ NATIONAL DE SECOURS ET D'ALIMENTATION

Provinciaal Comité van
Comité Provincial du BRABANT

Boekje
LIVRET **B**

Plaatselijk Comité van
Comité Local d

N° **43328**

Naam en voornamen van den Titulaire
Nom et prénoms du Titulaire

woonplaats
demeurant

Stamnummer
Numéro matricule

Getal leden van het huishouden
Nombre de personnes constituant le ménage

--	--	--	--	--

Winkel van het Plaatselijk Comité
Magasin du Comité local N°

Gemeentewinkel N°
Magasin Communal N°

(Zie de aanwijzingen op de rug van het boekje).

(VOIR LES INSTRUCTIONS AU DOS DU LIVRET).

Empfangsbesccheinigung.

ONTVANGSTBEWIJS.

— 4/10/18 —

Der Landwirt

De landbouwer

der Gemeinde

der gemeente

Jacobs August

Sempst

Strasse

straat

hoogstrac

Nr.

N°

hat mir heute seinen Duplikatschein Nr. *48*

heeft mij vandaag zijnen duplikaatbrief

N°

Buch Nr. *130*

boek N°

wonach er dem Verlader

naar dewelke hij aan den bevrachter

Van Den Bosch

am

den

13.7.18

nach Station

naar statie

Wierde

Des heren

kg Kartoffeln geliefert hat, übergeben.

aardappelen geleverd heeft, overhandigd.

*Volle van
21/12/18*

*Commune
Sempst*

Sempst, den

13.7.

191

Der Bürgermeister.

De burgemeester,

[Signature]

Op 23 juni 1917 bevelen de Duitsers de evacuatie van de stad Menen. In december 1917 en januari 1918 komen 200 Menenaars in Weerde terecht. De gemeente Weerde besteedt 1500 Fr. "om de huizen in staat te stellen". Tot het einde van de oorlog vormden de Menenaars een aparte gemeenschap binnen Weerde. Dat leidde tot spanningen, vooral na de wapenstilstand toen teruggekeerde Weerdenaars hun huizen bewoond terugvonden.

RAAD VAN VLAANDEREN

Overeenkomstig de doeleinden aangegeven in zijn eerste Manifest, één jaar geleden verschenen, heeft de Raad van Vlaanderen in zijn algemeene vergadering van 22 December 1917, plechtig en éénpartig Vlaanderen's volledige zelfstandigheid besloten.

Ingevolge deze verklaring legt de Raad van Vlaanderen het mandaat neder, hem door den Vlaamschen Landdag van 4 Februari 1917 toevertrouwd, en zal zich aan een nieuwe Volkeraadpleging onderwerpen, die het Vlaamsche Volk gelegenheid moet verschaffen, zijn wil nogmaals het bevel van den Raad uit te drukken.

De Commissie van Gewestbevoegden :

President A. BRUN		Vice-president P. TACK
Bestuurslid Prof. Mr. A. W. JORDEN		Bestuurslid Leo WERT
Bestuurslid Mr. P. DE HUYVELMANS		Bestuurslid Prof. Ing. F. BRILLAE
Bestuurslid Prof. Mr. E. RUYSSCHKE		Bestuurslid Dr. Aug. BORME
Het Bureau van Mr. J. VAN DER BEEK	Het Bureau van Mr. J. VAN DER BEEK	Het Bureau van Mr. J. VAN DER BEEK

MEMORIAL BELGE. — Oorlog de Mre Oriens. — Monumenten WEERDE.
Werk van Mre Oriens. — Gedenktekenen van WEERDE.

gedenken

TROYE
MUYLDERMANS
ROEKENS
Van den HELVEL JB
Van den HELVEL JC

VAN LOO

1914-1918

GEMEENTE WEERDE

TOT AANDENKEN

Edward DE TROYE
 Resident 401 Ave. d'Arg. Ghentbrugge
 1170 Jette, Belgium

Pat-Jean BOHENS
Adjunct Asst. Prof. of Entrepreneurship
Brescia University, 1001 East 10th St.,
Bryan, Ohio 43102-1000, Tel. 614-799-1100

**Jean-Baptiste
VAN DEN BERGHE**
Corporate Vice President
of Insurance Services, Inc. (WFO) 100

ONZE HELDEN

A. HUTTENBACH
Münster
(1977) *Appl. Pop. Biol.* **24**, 109-116

Att. VAN REUSEL
F. van der
Chaussement, 17 Aug. 1914.

**Joannes-Cornelius
VAN DEN HEUVEL**
Voorzitter van de
Vereniging van de
Nederlandsche Studenten in
Londen

Stierf voor België

Joannes Alphonsius Muyldermans °Weerde 1897
z.v. Henri Eduard en Josephina Antoinetta Peeters
soldaat 6de jagers te voet

stierf in het hospitaal van Tollinton graafschap London
op 10 oktober 1918

